

USTAWA z dnia
..... 2022 r.
Mój Dom Moja Twierdza

Art. 1. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. 1997 nr 88 poz. 555 z późn. zm.) w art. 25 § 2a otrzymuje brzmienie:

“§ 2a. Nie podlega karze, kto przekracza granice obrony koniecznej, odpierając zamach polegający na wdarciu się do mieszkania, lokalu, domu albo na przylegający do nich ogrodzony teren lub odpierając zamach poprzedzony wdarciem się do tych miejsc.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem projektu jest zmiana art. 25 § 2a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny w taki sposób, aby zwiększyć bezpieczeństwo polskich rodzin i urzeczywistnić zasady konstytucyjne, zwłaszcza zasady nienaruszalności mieszkania (art. 50 Konstytucji RP) oraz prawnej ochrony życia (Art. 31. ust. 1. Konstytucji RP).

Sposobem, aby to osiągnąć jest wykreślenie z obecnej treści przepisu słów: „chyba że przekroczenie granic obrony koniecznej było rażące.”. Obecnie przepis ten brzmi bowiem: “§2a. Nie podlega karze, kto przekracza granice obrony koniecznej, odpierając zamach polegający na wdarciu się do mieszkania, lokalu, domu albo na przylegający do nich ogrodzony teren lub odpierając zamach poprzedzony wdarciem się do tych miejsc, chyba że przekroczenie granic obrony koniecznej było rażące.”, a po zmianie będzie brzmiał: “§ 2a. Nie podlega karze, kto przekracza granice obrony koniecznej, odpierając zamach polegający na wdarciu się do mieszkania, lokalu, domu albo na przylegający do nich ogrodzony teren lub odpierając zamach poprzedzony wdarciem się do tych miejsc.”.

W przypadku zagrożenia zdrowia i życia każdy Polak powinien mieć prawo do obrony koniecznej, nawet gdy obrona ta przekroczy zasadę proporcjonalności. Dziś prawo do obrony jest sprawą uznaniową i zależy od decyzji konkretnego sędziego. To sąd decyduje nie tylko czy obrona była niewspółmierna, ale również czy z uwagi na „przekroczenie granic obrony koniecznej” należy broniącego się ukarać. Bezprawny zamach na zdrowie i życie nie jest momentem, aby oceniać proporcje środków obrony. Sąd powinien badać jedynie realność zagrożenia życia ludzkiego i na tej podstawie odstąpić od wymierzenia kary. Każde naruszenie miru domowego stanowi przy tym zagrożenie życia i zdrowia mieszkańców. Ułatwienie dostępu do broni powinno przyczynić się do bezpieczeństwa rodzin w myśl zasady „mój dom – moja twierdza”.

Nowelizacja w sposób jasny i niebudzący wątpliwości da obywatelom możliwość ochrony podstawowych wartości porządku społecznego przed bezprawnymi zamachami, uzależniając prawo do legalnej obrony wyłącznie od przedmiotu ataku napastnika. Jedną z przyczyn nowelizacji jest powracający regularnie temat stawiania zarzutów karnych osobom, które chronią siebie, swoich bliskich, mienie i porządek społeczny przed bezprawnymi zamachami ze strony osób trzecich. W praktyce orzecniczej nieraz zapadały w obecnym stanie prawnym wyroki skazujące za popełnienie czynu zabronionego w warunkach przekroczenia granic obrony koniecznej; wyroki takie z reguły stają się przedmiotem ostrej krytyki opinii publicznej, mającej poczucie niesprawiedliwości polegającej na wymierzeniu

ofierze zamachu dotkliwej sankcji za to, że działała ona w obronie wartości powszechnie uważanych za cenne i godne ochrony prawnej.

Obecnie obowiązujący stan prawny w połączeniu z praktyką sądową nie czyni zadość poczuciu sprawiedliwości. Kontratyp obrony koniecznej w istniejącym kształcie realnie odbiera ofierze zamachu prawo do obrony, sankcjonując jej podjęcie. To sprawca zamachu ma się obawiać, a nie odpierający ten zamach! Nie może być tak, że większą dolegliwość karną ponosi często osoba broniąca społecznie uznanych wartości niż napastnik w wartości te godzący. Proponowana zmiana sprowadza się w pewnym uproszczeniu do wzmożonej ochrony życia i domostwa przed bezprawnym zamachem. Jest, bo ma być, niezwykle prosta oraz czytelna i stanowić łatwo przyswajalny komunikat dla wszystkich jej adresatów.

Projekt odniesie pozytywne skutki społeczne, przede wszystkim przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa rodzin i urzeczywistnienie zasad konstytucyjnych, zwłaszcza zasady nienaruszalności mieszkania oraz prawnej ochrony życia.

Projekt nie pociąga za sobą negatywnych skutków dla budżetu państwa.

Przedmiot projektu nie jest objęty prawem UE.

Projekt nie przewiduje wydawania dodatkowych aktów wykonawczych.

Projekt ustawy nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej. Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na funkcjonowanie mikro, małych i średnich przedsiębiorców.